

השוואת דין חולין למעשר ויט ע"ב "הטובל לחולין" – "כולה כרבנן"

ישנן חמשה מעלות בקדושה: חולין, מעשר שני, תרומה, קדשים (בשר הקורבנות, כדו' אשם לכהנים ושלמים לישראל) וחטאת (מי אפר פרה אדומה). המשנה מביאה שני עניינים הלכתיים הנוגעים לדירוג: א. טבילה הנעשית לשם דרגה מסוימת לא מועילה להתקדש לדרגה שמעל (לדו' טבל לאכילת חולין – אינו יכול לאכול קדשים). ב. בגדים השייכים לאדם השומר דרגה מסוימת בגדיו מטמאים את הדרגה שמעל (לדו' בגדי עם הארץ – מטמאים את הפרושין הרגילים לאכול את החולין בטהרה). אך הרישא של המשנה מונה 5 מעלות: חולין, מעשר שני וכו', והסיפא מונה 4 מעלות: חולין ומעשר שני וכו'.

משנתנו

משנתנו כמי היא סוברת?

כחכמים - כסברתם שדינו של החולין והמעשר שונה זה מזה (כמוכח מהמשנה בפרה "וחכמים אסורים במעשר", ולא בחולין), ולכן שנינו ברישא "טבל לחולין - הוחזק לחולין, אסור למעשר"?

כרבי מאיר - כסברתו שדינו של החולין שונה מדינו של המעשר, (כמוכח מהמשנה בפרה "ומותר לחולין ולמעשר, דברי רבי מאיר") ולכן שנינו בסיפא "בגדי פרושין - מדרס לאוכלי תרומה", ואין התייחסות למעשר שני כיוון שהוא כולל בתוך מדרגת חולין. האם ייתכן שהרישא והסיפא של המשנה איננה אותה דיעה?

[המשנה עוסקת בחומרות מדרבנן בדרגות הקודש, וכדו' בכל מדרגה מחמירים מחבירתה באופן טהרה] (1) טבל (לשם להיות טהור עבור אכילת) לחולין - הוחזק לחולין, אסור למעשר.
(2) טבל למעשר - הוחזק למעשר, אסור לתרומה.
(3) טבל לתרומה - הוחזק לתרומה, אסור לקודש.
(4) טבל לקודש - הוחזק לקודש, אסור לחטאת (5) טבל לחטאת - הוחזק לחטאת).
טבל לחמור - מותר לקל. טבל ולא הוחזק (רחץ, ולא התכוון לשם טבילה) - כאילו לא טבל.
(1) בגדי עם הארץ – מדרס (שטמאים בדרגת אב לטמא אדם וכלים, כדו' מדרס הזב שהינו אב הטומאה) לפרושין (האוכלים חולין בטהרה).
(2) בגדי פרושין - מדרס לאוכלי תרומה (כהנים).
(3) בגדי אוכלי תרומה - מדרס לקודש.
(4) בגדי קודש - מדרס לחטאת.

אכן כן, הרישא של המשנה כחכמים, והסיפא של רבי מאיר.

רב אחא בר אדא: במשנה ישנן חמש מעלות: בגדי אוכלי חולין בטהרה (פרושים), בגדי אוכלי מעשר בטהרה, בגדי אוכלי תרומה בטהרה, בגדי אוכל קודש בטהרה ובגדי נושאי מי חטאת בטהרה (רב אחא הוסיף למשנה את הדינים "בגדי פרושין מדרס לאוכלי מעשר, בגדי אוכלי מעשר מדרס לאוכלי תרומה). ממילא גם בסיפא אין דין חולין כמעשר שני, והמשנה כולה כדעת חכמים.

פרה יאה

כל הטעון ביאת מים (חייב בטבילה) מדברי סופרים (טמא רק מדרבנן, אך טהור מהתורה) - מטמא את הקודש, ופוסל את התרומה (חכמים קבעו שהינו טמא כ"שני לטומאה", וממילא מטמא שלישי לתרומה ורביעי לקדשים), ומותר לחולין ולמעשר (מעשר שני וחולין אינם נטמאים מ"שני לטומאה") דברי רבי מאיר. וחכמים אוסרים במעשר (ורק חולין אינו נטמא).